

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitx Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 254. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szombat, november 7.

A helyzet.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, november 6.

Az obstrukció vízei tegnap váratlanul lefolytak és ismét szilárd földet kapunk lábunk alá. Az agyonbeszélési vitát ugyanis tegnap a képviselőházban befejezték és Tisza István gróf kifejtette kabinetje programját. Sőt mi több: az egész Ház megtisztelő figyelmével és zavartalanul tehetette ezt. Az ellenzéki közbeszólások nem hágták túl a rendes mértéket s helyenkint az ellenzék egyes részei kénytelenek voltak helyeslésük jeleit adni. Ezzel az orvoslás útján eléggé nem becsülhető haladást állapíthatunk meg és talán nem vagyunk túlvérmesek, ha azt a további reményünket fejezzük ki, hogy csakhamar egészen rendes kerékvágásba jövünk.

Ami Tiszának a képviselőházban előadott kormányzati programját illeti, érteni való, hogy az lényegében majdnem teljesen fedi a főrendiházban kifejtettet. Csak hogy a képviselőházban sokkal kimerítőbben, részletesebben beszélt a miniszterelnök, a mit tekintve azt, hogy az egyes kormányakciók előbb a képviselőházban kerülnek tárgyalásra és tekintettel arra a körülményre, hogy a képviselőházban akadt meg a kormányzati és parlamenti apparátus, könnyen meg lehet érteni.

Ama beszéd felépítése, melyben Tisza miniszterelnök a kormány programját kifejtette, szinte klasszikusan egyszerű volt. Alapozlopát az a kijelentés képezi, hogy a kormány szabadelvű és nemzeti irányt akar követni. Hogy kétely ne férhessen hozzá, hogy a kormány mit ért alatta, igen érthető kommentárt ad. Tisza István gróf liberalizmus alatt azt a szabadelvű felfogást érti, mely nem csillogó frázisok-

kal akar elvakítani, hanem türelem által teszi lehetővé a különböző nézetű valló emberek békés együttélését és nemzeti alatt azt az intenzív, folytonos munkát érti az egységes nemzeti állam érdekében, amely munka szükségtelenül nem érinti a nemzetiségek érzékenységét, vagy éppen jogkörét.

Hogy Tisza István gróf a pénzügy-politikai és gazdasági kérdéseknél sokáig időzött, könnyen érthető. Ez az államférfi ismeri azok fundamentális fontosságát és miután valószínűleg attól tart, hogy az utolsó évek pangása majd utólag érvényesülhet teljes súlyával az államháztartásban, inkább sötétebbnek, mintsem tulságos derűsnek festette a helyzetet. Hasonló ok látszik fennforogni a tisztviselői fizetések felemelésének kérdésénél is. Nem tévedünk, ha felteszszük, hogy a kormány csak igen messzemenő ovatosságot gyakorolt, midőn az illető passzust programjába felvette, de nem fog abba a kellemlen helyzetbe jutni, hogy aggályát tettel is megerősítse.

Hasonló értelemben fogjuk fel a beruházási javaslat bejelentett revízióját is. Bizonytal nem fogja a revízió előidézni a segítés elnyújtását, vagy lényeges halasztását.

Ami a szavazati jog bejelentett reformját illeti, a miniszterelnök szavaiból arra következtethetünk, hogy ebben az ügyben csak lépésről lépésre megyünk előre és mit sem fogunk elhamarkodni. Épp így a népiszkolák államosításának kiállításba helyezett késleltetésében az állami tekintély vagy a szabadelvűség bizonyos engedékenységet kell látnunk, mert bizonytal van számos felekezeti iskola, melyek tökéletesen és egész korrekt módon teljesítik hivatásukat és így az államosításuk teljesen felesleges teher átvételével lenne

egyenlő. E tekintetben különösen az új közoktatásügyi miniszter, Berzeviczy Albert neve a képzelhető legjobb garanciát adja.

Az is igen örvendetes, hogy a kormány komolyan gondol arra, hogy a városok terhén könnyítsen és ez által előmozdítsa továbbfejlődésüket. Ezt az akciót a legáldásdusabb következmények fogják kísérni, mert amit az állam a vámon veszít, bőven behozza a révén.

Befejezzük cikkelyünket, anélkül, hogy a kormány programját egészen kimerítettük volna, mert hisz a vita folyamán, mely a program felett meg fog indulni, hőséges alkalmunk lesz még, hogy arra visszatérjünk. Reméljük, hogy a program megvalósítása nem fog soká váratni magára és hogy mind azt, amit mulasztottunk, módunkban lesz gyors lépésben behozni.

L. L.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— Az új kormány Torontálmegyéhez. Tisza István gróf a következő leiratot intézte Torontálmegye közönségéhez:

Ő csász. és ap. királyi Felsége — gróf Khuen-Hédervary Károly val. belső titkos tanácsos urnak és hivatali elődömnök miniszterelnöki állásáról való lemondása következtében — folyó évi november hó 3-án kelt legfelsőbb kéziratával engem magyar miniszterelnökké legkegyelmebben kinevezni s előterjesztésem folytán ugyanazon napról kelt legfelsőbb el-

A „TORONTÁL” tárcája.

Rákóczi Ferenc.

Szilágyi Albert ünnepi beszéde a nagybecskereki közigtantályhallgatók mai Rákóczi ünnepélyén.

Megdobbant az ország szive; a kegyelet áldozati tüzeket gyújtott fel a honszerelm ot-tárán szerte e hazában.

Ünnepet ül a magyar!

Ünnepet ülni jöttünk össze mi is!

Kétszáz év előtti nagy események emlékünnepét.

Kétszáz év nagy idő! Sok mindent bevon a feledés fátylával, de azt ami dicső volt, nagy volt, ezerszeres fényben sugározza vissza; a legendák hőségé avatja a nemzet hőségét, aki távol idegen földben alussza örök álmát, de szellemét itt hagyta örökségül nemzetének, hogy erőt öntsön szívébe, ha megszállja a kétely, a csüggedés. Erőt ad az a tiszta szellem, hogy kivívja hazánk azt, amiért ő küzdött, amiért ő ette a száműzetés keserű kenyere: „a nemzeti magyar álamot! . . .

Térjünk vissza az emlékezés szárnyain a kétszáz év előtti időre! . . .

Sötét éj borult az országra. Nyomasztó, nehéz fekete köd feküdt meg a lelkeket. Nem volt egy fénysugár, nem ragyogott egyetlen csillag halvány fénye sem. Messze, nagyon messze volt a hajnal!

Rab volt, leigázott, összetört rab a magyar!

Rab volt! Csak láncait csörgethette feljajduló szóval ostromolva az egeket!

A kéz, mely fegyverével megdönteni képes a pokol kapuit, láncot hordott, a szó, mely szokva volt szabadon röpdölni, az összeszorított fogak közt sóhajba fult.

Az ősi tűzhelyekre idegen istenek áldozati tüzeit csempészte be a gyűlölt idegen; a turulmadár kiüzeve ősi fészkeiből a hegyek hozzáférfhetlen bozótaiba menekült; szent triolorunk helyén idegen lobogókat lengetett a szél.

Epedve várta a nemzet a hajnalt sokáig! Végre pirkadt!

1703. évi június hó 14-én megjelent, Lengyelországból jöve az, aki után sóhajtott minden szabadságra vágó ember: II. Rákóczi Ferenc!!

Ki volt Rákóczi? Hajnalsillaga a magyar szabadságnak, mely fényével áttöré a rabság éjjelét s bevilágított messze kései századok homályába.

Hullámtörő gát, mely feltartóztatta és atomjaira zuzta a durva önkényet, a hivalgó gögöt.

A magyar szabadság apostola volt, a ki fenséges eszméivel örökre kijelölte a magyar nemzet politikai útját. Maga volt a megtestesült nemzeti öntudat.

Ő zuzta porrá Kolonics nemzetipró gyilkos kormányrendszerét, hogy az azon alakjában soha többé fel ne támadjon!

Soká küzködött magában Rákóczi, míg ezen elhatározó lépésre szánta magát! A keblében felgyült keserv, nemzetének orkáná nőtt óhaja végre a tettek mezejére vitte őt.

Ezt a nagy, dicső fejedelmet rajongásig

szerette nemzete. Benne látta szabadítóját, Messiasát, a ki kivezetendő volt népét a bécsi politika nemzetgyűlöli erőszakos hatalma alól az ígért földére: a szabadságra!

Jelleme elhatározott, férfias és végeig vas-következetességű.

Utjáról nem téríthette le sem erőszak, sem megfélemlítés, ellentállott a csalfa megszorult udvari politikának is, midőn szerelmét, annak az imádásig szeretett nőnek szerelmét is feláldozta hazájáért, a kihez a hagyomány szerint ő intézte a világ legmeghatóbb szerelmi költeményét:

„Repülj fecském ablakára
Kérjed: nyissa meg szavadra,
Mond: ezüstös lapot vevék,
Rá arannyal irtam nevét.

— Képet gyémántlapra festem,
Rubintkő lábába re tem,
S azon volnék, hogy nevének,
Nagy ünnepet szentelnék.”

Harca nem volt a nemesi előjogok, a kiválságok küzdelme. Az ő harca: harc volt Magyarország magarságáért és szabadságáért! Jelszavát reá himezték zászlóira, reá verette pénzeire: „Pro libertate.” Ez volt a varázserejű szó, mely megkapta és büvkörébe vonta a nemzetet.

Ennek a szónak az aegise alatt vezette daliás hadait, s harcolta végig csatáit. Szomorú korszak előzte meg jöttét. Az idegen uralom alatt élő nemzet csak fohászzkodott istenéhez, ily módon:

„Támaszd fel és hozd el a mi szép napunkat,
Láthassuk békével a mi szép országunkat,
Vigy ki belőle minden labanczokat,
Építhessük megrontott templomunkat!”

Ferencz József keserűviz

az egyedül ismert kel-
lemes ízű természetes
hashajtószer.

(113-x.21)

határozásával Lukács László urat pénzügyi, Plósz Sándor urat igazságügyi miniszterévé legkegyelmesebben újlag kinevezni, illetőleg ezen eddig is viselt állásaikban megerősíteni, továbbá Hieronymi Károly országgyűlési képviselő urat kereskedelemügyi, Cseh Ervin képviselő urat horvát-szlavon-dalmátországi tárca nélküli, Berzeviczy Albert országgyűlési képviselő urat vallás- és közoktatásügyi, Tallián Béla országgyűlési képviselő urat földmivelésügyi és Nyíri Sándor cs. és kir. vezérőrnagy urat honvédelmi miniszterévé legkegyelmesebben kinevezni, engem pedig egyidejűleg a belügyminiszterium vezetésével, valamint a legmagasabb Személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésével legkegyelmesebben megbízni méltóztatott.

Midőn erről a törvényhatóságot új állásom elfoglalása alkalmával ezennel értesitem, egyttal azon váraozásomnak adok kifejezést, hogy úgy engem, mint miniszterhátsaimat legkegyelmesebb Urunk Ő Felsége bizalma által elénk tűzött feladataink megoldásában, törvényes hatásköréhez képest, hazafias buzgalommal és erélyvel támogatni fog.

— **A királyi tábla elnöke Nagybecskereken.** Fabinyi Ferenc, a szegedi királyi ítélőtábla elnöke a nagybecskereki bíróságok ügykezelésének megvizsgálása céljából jelenleg városunkban időzik s a jövő hét nagy részét itt fogja tölteni.

— **Tallián Béla mandátuma.** A képviselőház elnöke a következő értesítést küldötte:

Torontálvármegye központi választmányának.

Tallián Béla Torontálvármegye törökkanizsai választókerület képviselőteről lemondván, a képviselőháznak f. évi november hó 5-én tartott ülésében hozott határozata folytán felhívom a t. központi választmányt, hogy az elől említett választókerület részére a törvény értelmében új képviselőválasztás iránt intézkedjék. Dániel Gábor, a képviselőház elnöke.

Jankó Agost alispán ennek folytán a központi választmányt november hó 16-ára hivta össze.

— **Hidépítés.** A polgármestert tegnap értesítették Resicáról, hogy a kishid vasmunkájához már hozzáfogtak, úgy hogy a hid vasalkatrészeit november végén el lehet helyezni. Itt említjük meg, hogy a kereskedelmi miniszter annak idején tudvalevőleg 50 ezer korona állami támogatást

helyezett kilátásba, s most dr. Perisics Zoltán polgármester kérvényt intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy a segítséget 66 ezer koronára emelje föl, mert az építkezési költségek is emelkedtek, továbbá mivel a 400 ezer koronás hidépítési költsön folyósításakor a város nem kapja meg a teljes összeget készpénzben. A polgármester az ügyben személyesen is el fog járni a miniszteriumban.

— **Esküvő.** Döbrentei Sándor nagybecskereki pénzügyi fogalmazó ma délelőtt 10 órakor esküdött hűséget Maggi Rozália urnőnek. A polgári esketés az itteni anyakönyvi hivatalban folyt le. Tanúk voltak: Kovács Sándor pénzügyi tanácsos és Keszler Ferenc nyugalmazott honvéd alezredes Nagybecskerekről.

— **Szent Dömötör napja.** Görög keleti polgártársaink holnap ülik meg szent Dömötör vértanu napját, mely alkalomból délelőtt 10 órakor mindkét görög keleti templomban ünnepi istentisztelet lesz.

— **Segédjegyző választás.** Temesrékason folyó évi október hó 30-án tartott segédjegyző választáson 11 pályázó közül Wirth Henrik okl. jegyző választatott meg.

— **Az ifjusági egyesület köréből.** A nagybecskereki ifjusági egyesület az alapszabályok értelmében e hó elején ismét megkezdte működését. Folyó hó 5-én este tartotta az idei első választmányi ülését, mely alkalommal Bányai Jakab igazgató az idei munkaprogramra vonatkozólag tett javaslatokat. Ugyanezen alkalommal jelent meg az igazgató Osztie Béla állami tanító kíséretében az Eötvös-utcai áll. iskolában működő polgári dalárda körében is és az ott megjelent nagyrészt iparos ifjakhoz beszédet intézett és őket az ifjusági egyesületbe való belépésre serkentette. Tudatta egyttal, hogy az ifjusági egyesület az idei első vasárnapi összejövetelt folyó hó 8-án délután 3 órakor tartja meg, mely alkalommal Bányai Jakab egyleti igazgató fog Deák Ferenc fölött emlékbeszédet tartani. Előadások tartására eddig is már többen vállalkoztak, úgy hogy alapos a kilátás arra nézve, hogy az ifjuság mint a multban, úgy az idén is a vasárnap délutánokat hasznosan fogja tölteni. Az ifjusági egyesület énekkarát Osztie Béla áll. tanító fogja vezetni, ki a multban is ezen téren legszebb sikerrel fáradozott. Az egylet rendes tagjait, valamint azokat, kik belépni kívánnak, ez uton is meghívja az igazgatóság.

— **A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylete nagybecskereki fiókjának** holnap délután a munkásképző-egyletben választmányi ülése lesz, mely alkalommal beiratások és befizetések is teljesíthetők. A humánus célu egyletre felhívjuk iparosaink és alkalmazottaik figyelmét.

— **Vasut megnyitás.** A magyar királyi államasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségének kezelése alá tartozó halas-bácsalmás-rigyicai helyi érdekű vasut Kis-Kun-Halás, Jankovác,

Bács-Almás, Katymár és Rigyica állomásokkal, továbbá Fehértó, Terézhalom, Mélykut, Madarászpuszta, Bács-Madaras, Sanac-puszta és Legyenpuszta rakodó-állomásokkal, Rudics megálló-rakodóhelylyel s Kopolya megállóhelylyel folyó évi október hó 31-én a nyilvános forgalomnak átadatott. Valamennyi állomás és rakodó-állomás az összes forgalomra; Rudics megálló-rakodóhely a személy-, podgyász- és kocsiakományi teheráruforgalomra; Kopolya megállóhely pedig csupán személy- és podgyászforgalomra van berendezve.

— **A Röntgen-sugarak bemutatása.** Tanulságos előadást tartottak tegnap este a helybeli József közkórház igazgató főorvosa dr. Haidegger Lajos és dr. Steiner Gyula osztály-orvos a nagybecskereki könyvnyomdászok szakegyesületének tagjai felkérésére. Pont fél 7 órakor kezdődött a sugarak bemutatása. A meglepő kísérleteket, az orvos urak tanulságos és fáradságot nem kímélő magyarázatai mellett, figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták a teljes számban megjelent könyvnyomdászok, akik végül köszönetük nyilvánításával megéljenztek a közkedveltségű jeles orvosokat.

— **József főherceg cigánya.** Mint Szakálházról jelentik, ott tegnap kísérték örök pihenőre József főherceg egyik kedvelt cigányát, Rajkovic Pétert, aki a délvidéken most pusztító hastífuszának szintén áldozata lett. Az öreg Rajkovic cigány letéve tapig becsületes ember volt. József főherceget mindig csak úgy említette, hogy „az én hercegi cimboram”. Egyébként az ösmeretsége onnan datálódik József főherceggel, hogy a cigánytelepítési eszméket társai közt hirdetni vállalkozott Rajkovic, de a cigányapostolnak nem akadt hívője. Az apostol ugyan megtelepedett Szakálházán, de hívei talán annál nagyobb kedvvel kóborolják végig ezt a malaccal és egyéb szem-szájnak ingerével megáldott országot.

— **Vonatösszeütközés.** A budapesti ferencvárosi pályaudvarnál történt vonatösszeütközésre vonatkozólag a M. á. v. igazgatósága a következő értesítést adta ki: A 906. sz. személyvonat, mely reggel 7 óra 15 perckor indul Budapest-keleti pályaudvarról Zimonyba, november 4-én blockjelzés téves értelmezése folytán, nekiment egy Budapest-Ferencváros állomás végjelzőjénél megállított üres mozdonynak. A 906 sz. vonalnál két kocsi kisiklott és egy utas jelentéktelen mérvű ütődést, az üres mozdony vezetője pedig súlyosabb sérülést szenvedett. Szigorú vizsgálat folyamatban van.

— **12 éves betörő.** A lippai csendőrsparancsnokság jelentése szerint tegnap letartóztattak egy ottani 12 éves inasgyermeket, Eckert Mátyást, a ki alkulesokkal behatolt az ottani takaré- és elől. egylet helyiségébe, honnan ugyan értékeket nem sikerült ellopnia, de a szándékot maga sem tagadta. Azt vallja, hogy az alkulesokat egyik barátja, Zimermann Antal lakatosinas készítette. Kiderült az is, hogy gazdáikat

Az idegen uralom az, mely ellen minden gyűlölete fordul:

„Oh te atkozott Bécs!” „Sok károkat tettél!” kiált föl s jelszava: „Ki a némettel!”

„Mert míg a hazában csak egy német léssen, Békesség ott soha nem léssen egészen, Praktikának, hogy magva végkép enyészen, Ki kell a németnek pusztulni egészen.”

Nem akarnak e kívánságok ábrándok lenni, hanem a nép az ő észjárásával kívánja kifejezni azt, hogy ő az alkotmányt és a magyarságot akarja. Esménye az, hogy Magyarország magyar legyen. Ezt juttatja kifejezésre dalában is:

„Meghalok én még ma magyar nemzetemért.”

Zrinyi Ilona hős fia, ebben az elkeseredett korban lett vezére nemzetének. Hivatott vezére, a kinek családja annyit szenvedett, annyi végzet-szerű csapásnak volt kitéve.

Rákóczi utját, mikor megjött Lengyelországból, két tenger állta el: a vér és láng tengere, mindkettőn átgázolt diadalmasan lobogtatva a szabadság zászlóját.

Midőn június 14-én a Beszkideken átkelt, Esze Tamás várt reá csekélyszámu társaival s több száz főre rugó földnépével. S bár munkácsról, hová bevette magát, a hegyek közé kellett visszavonulnia, a tiszabecsei győzelem után felragyogott Rákóczi csillaga.

Kis csapatához mindenfelől csatlakoztak az elégedetlenek. Mint a hógörgeteg, növekedett a harci tüztől hevített küzdők serege. Az öntudatra ébredt nemzet leverte békóit.

És elkövetkezett a dicsőség korszaka, amikor a szabadsáért harcoló kurucok csatáról csatára hordták diadalmas lobogóikat és sarczolták Ausztria népeit egész Bécsig, s megtépve került ki a kétféjű sas a turulmadár karmaiból.

Bécsnek gögös népe megriadó szóval templomainak márvány kockáin csuszva imádkozott az Istenhez:

„A kurucok haragjától ments meg uram minket.”

Ez a könyörgő fohász legjobb jellemzése e kornak.

Mesébe illő csodás küzdelem volt ez! Hőstettek követtek hőstetteket. Az ismeretlenség szürke homályából nőttek ki egy nap alatt félelmes harcok, híres hadvezetők. A legutolsó közkatonna tudta, hogy miért küzd, miért ontja vérért. Ime tanúsága a sereg nemzeti jellegének.

A szerencsétlen trencsényi csata után változnak az idők. Rákóczi csillaga hanyatlani kezdett és a majtényi sikon utolsó lobbanva kialudt.

A szabadságra halotti lepedőt borítottak a szathmári békekötés okmányával.

A vezér csillaga letűnt. Tárogatóit összetörték, elégették, hogy emléke se maradjon e varázserejű harci kürtnek. Annnyira félték tőle. Harcban tépett lobogóit, melyeket férfias küzdelemben elvinni nem tudott az ellen, a bécsi kincses házba csempészte az árulás.

A kardokat, azokat földbe ásták jobb időkre az elárult harcok.

Letűnt a kuruc-világ!

Megkezdődött a nemzet kálváriája. A megalkuvást nem ismerő, az igazi ősmagyar érzelmű nagy fejedelem martyrja lett az ügynek, melyet diadalra segíteni nem birt. Itt hagyta gyermekeit, kincseit, királyi vagyonát s ment önként, önszántából azon a tövises uton, melyet végzete számára kijelölt: a száműzetésbe.

A merre tenger zug,
A merre a szél jár,
Csillag lehányatik,
Ott nyugszom meg én már!

Könnyei hulltak az ország határán az utolsó magyar hantra; vonagló ajkai bucsu szót rebegtek. Szellő felkapta, szellő visszahozta árván maradt nemzetének végbucsuját. Háta mögött egy romba dőlő ország, egy beköbösített nemzet; előtte bozót, mely arcát feltépi, szikla, mely lábát

megsebzí; ez az ut vezet a száműzetésbe. Element. Idegen földön sebzett szívvel, de hős lélekkel viselte sorsát. Ott szenvedett a márványtenger partján önkéntes száműzetésben a nagy, a dicső fejedelem.

Szégyen pirja futja át arcunkat, hogy idehaza emléket, idegen paracszóra, önös érdekből, törvényben gyalázták meg azokat, akik birtokain mint Krisztus palástján a latrok, megosztokodtak. Először megbecstelenítették, azután elfeledték. Szomorú, de régi jutalma ez az önzetlen magyar hazafiságnak!

Csak a kunyhókban, daróc alatt dobogó szivekben emeltek oltart emlékének azok, akik igazán megértették, és önzetlenül szerették őt.

A nemzetek életében eljön azonban a megbánás, a magába szállás ideje. Visszasírja azt, a ki már nem jöhet; áldja haló porában is emléket annak, kit bemocsokolt, elfeledett — igaztalanul. Várja, hogy visszajöjjen a keletről támadó napsugárban, a tenger mellől meginduló szellőben; várja, hogy üzenetet küldjön a költöző márdától, az édes hazába szálló felhőtől! Várjad csak, várjad csak nemzetem! Vissza fog jönni, mert vissza kell jönnie.

Visszajön az első kürt harsonára, az első szabadon lengő zászló lobogására; szelleme utat tör a magyar szivekbe s ott marad örökké!

Porait haza hozza a szabadság vihara és szétszórja e hazában, hogy minden szívnek jusson belőle egy parányi, — az igaz honszerélem porából.

S ha újra éledő tárogatók harsonája mellett, lobogó zászlók alatt visszahozzák a hazába, hön földbe temetni az idegenben nyugvót: könyben uszó szemekkel, imát rebegő ajakkal kísérik az utódok halás milliói! Sirja fölé templomot emel a kegyelet, hová imádkozni és tanulni jár a honszeretet. Akkor eljön az idő, hogy tavasz lesz ismét; hogy fenséges eszméje testet ölt, hogy valóban szabad és magyar lesz Magyarország!

több száz korona erejéig meglopták. A nagyményű csemetékét lecsukták.

A temesvári iparkamara és a reklám
Ép oly régi mint sajnos tapasztalat, hogy a magyar üzletvilág nem méltatja kellően ama fontosságot, melylyel a reklám általában, de különösen a használati és szükségleti árucikkek ismertetése terén bír. Pedig az egész világra kiterjedő óriási fogalom mellett naponta látjuk, hogy a minőségileg kitűnő termékek felől is a fogyasztók százezrei csak ujság, árjegyzék és hirdetés útján nyerne kellő tudomást. Nálunk még mindig az a tévhit uralkodik, hogy az újsághirdetés és reklám csak vásári portékához és insolid cégekhez illő. Bár a jobb felfogás lassankint utat tör magának, azért a fővárosi és kivált a vidéki sajtó hasábjain nevezetesebb, elismert rangú kereskedő és iparos cég hirdetései mégis ritkán találkoznak. Partie- és bazárjuk, csodadoktorok ifjító balsamjai és ezekhez hasonló hirdetések éktelenítik el hírlapjaink azon hasábjait, melyek pedig a közforgalom fejlesztésének, az ipar és kereskedelem, de nemkülönben a fogyasztó közönségnek fontos érdekszolgálatára volnának hivatva. A sajtó hatalmas térhódításának korszakában a hírlapok propagáló ereje a kereskedelem leghatékonyabb eszközeül kínálkozik. A reklám és hirdetések céltudatos használata az egyes előállítási ágakat a tömeges termelés megbecsülhetlen előnyeire juttatja. A magyar üzletvilágnak lehetetlen meg nem szívelelni ama tanítást, melyet részére a szomszédos Ausztria kereskedelme és ipara nyújt, midőn a legnagyobb áldozatoktól sem riad vissza, ha arról van szó, hogy a becses magyar fogyasztási piacokat magának a jövőre is megtarthassa. Mert hisz első sorban a kifejtett nagy mozgékonyágának köszönheti, hogy még oly ágakban is, a hol a magyar ipar egyenrangúsága kétségen felüli, csak nehezen bírnak a befeszkelődött külversenyekkel szemben némi eredményeket felmutatni. Ezek alapján a temesvári kereskedelmi és iparkamara csupán természetesen feladat körében jár el, midőn az üzleti propaganda kipróbált eszközeinek és ezek közt főleg az újsághirdetések mentül nagyobb igénybevételét legmelegebben ajánlja a területbeli iparos és kereskedőosztály figyelmébe. Igyekezünk javunkra fordítani az előrehaladottabb külföldi üzletvilágának tevékenységében megértelt tapasztalatokat és ne sajnáljuk az üzemeltetők azon tételére fordított kiadást, mely mindenek felett biztosítja az üzleti forgalom egészséges gyarapodását, ennek révén pedig a kereskedő és iparos létfeltételeit függetleníti egy kisebb avagy a helyi vevőkör hullámzásának esélyeitől.

Uzsorakamatok. Egy ép oly gazdag, mint fukar budapesti magánzó nemrég megnyerte a 600.000 koronás főnyereményt. Hogy barátai és ismerősei ne vehessék „barátságát” igénybe, el akarta a nagy eseményt titkolni, azonban sajátságos módon elárulta magát. Midőn ugyanis a hatalmas nyereményösszeget megkapta, elhatározta, hogy ezen alkalomból kifolyólag jótékonytételt gyakorol és egy osztálysorsjegyet vásárolván, elküldte ezt ajándékba egy vidéki árvaháznak. Régi szokásához híven, nevét a sorsjegyre hátra írta, bár ez alkalommal titokban akart jótékonytételt gyakorolni. Mily nagy volt a bosszúsága az öreg zszugorinak, midőn néhány nap múlva az árvaház közszó levelét megkapta és még inkább bántotta, midőn nemsokára Török A. és Tsa. bankháza, Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz. értesítést vette, melyben örömmel tudatják, hogy a sorsjegyre 60.000 koronát nyert. Így történt meg ez alkalommal, hogy az árvaháznak az ajándék-sorsjegyre befektetett csekély tőke uszorakamatokat jövedelmezett, mely ellen a legszigorubb erkölcsbirónak sem lehet kifogása.

Gépészek vizsgálja. A gőzgépkezelők és gőzkazánfűtők vizsgálatát a Temesvárot szervezett bizottság 1903. évi november hó 7-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületében tartja meg. A szabályszerűen felszerelt kérvényeket m. kir. ker. iparfelügyelőhöz Temesvár (Józsefváros, Hunyadi-út 23. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon kell be nyújtani.

Nem mindegy az, hogy milyen pótkávé használunk a mindennapi kávéitalhoz. A Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé, különleges előállítása következtében, a babkávédelt ízét bírja, ezáltal legalkalmasabb is, egy ép oly izletes, mint egészséges kávé készítéséhez. A létező sok silány értékű, csaldóság hasonlóan csomagolt utánzatok miatt hangsúlyozzuk minden bevásárlásnál a Kathreiner nevet, és ne fogadjunk el más, mint eredeti csomagokat Kneipp páter védjeggyel.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Tuczik Dusán, gk. napszamos és Deutsch Borbála rk. — Dömötör Lázár Dezső, rk. árvaszéki ülnök és Erdős Margit Ilona rk. — Kirtyánszky Sándor, gk. földműves és Kirtyánszki Miléva gk. — Gaál Pál, rk. levélhordó és özv. Ambrózy Lajosné, szül. Babala Anna rk. — Karapandzsia Milos, gk. földműves

és Sztajonev Zoraida gk. — Fratuczanov György, gk. földműves és Raczkov Zsófia gk. — Raskov Iván, gk. földműves és Grozdán Zsófia gk. — Milinov Vitályos, gk. napszamos és Graor Lyubica gk. — Wégling Béla, rk. városi díjnok és Stoila Anasztázia gk.

Születések: Baranyás Sándor, ev. ref. vonatmálházó, fia. — Varga Imre, rk. földműves, fia. — Szávin Vitályos, gk. napszamos, leánya. — Steyer József, rk. közműves, leánya. — Kovács Tanács Gáspár, rk. földműves, fia. — Graner Sebő, gk. földműves, fia. — Venczel István, rk. földműves, 1 fiu és 1 leány (iker). — Vádi (Weidling) Tamás, rk. napszamos, fia. — Gulyás Ferenc, rk. földműves, fia. — Tasi István, rk. földműves, fia. — Lischeron Pál, rk. faelárusító, leánya. — Polinger János, rk. közműves, leánya. — Perkity Dusán, gk. napszamos, leánya. — Bzdusok János, ág. ev. napszamos, fia. — Zimmer Károly, rk. kereskedő, leánya. — Laczkov Gábor, gk. napszamos, fia. — Mucsalov Iván, gk. földbirtokos, leánya. — Hoffmann Gáspár, rk. ács, fia. — Feistl Mihály, rk. mozdonyvezető, fia. — Farkas József, rk. földműves, fia. — Tull Erzsébet rk. cseléd, leánya. — Bene János Pál, rk. földműves, leánya. — Masa József, rk. napszamos, leánya.

Halálozások: Moity Mária, gk. 5 napos, életgyenge. — Szivéri András, rk. 2 hónapos, bélhurut. — Schwemlein János, rk. 63 éves városi szegény, idült bélhurut. — Mosorinszki Dragomir, gk. 10 hónapos, bélhurut. — Nikolics Vojin, gk. 18 napos, életgyenge. — Venczel Vilma, rk. 3 napos életgyenge. — Foketics Teréz, rk. 2 hónapos, görcsök. — Kortye József, rk. 3 éves, hörghurut. — Krausz István, rk. 4 hónapos, bélhurut. — Gojkov Gordana, gk. 15 hónapos, bélhurut. — Özv. Waczek Leóne, szül. Zsembery Paulina, rk. 67 éves, aggkór. — Tutziy Velimírné, szül. Kreczul Lyubica, gk. 19 éves, husdag az arcon. — Kiss Agnes, rk. 62 éves, genyverőség. — Várady Andor, rk. 10 hónapos, tüdőlob. — Klement János, rk. 67 éves napszamos, üszök az alsó végtagon. — Speck Katalin, rk. 10 napos, görcsök.

A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, közhvény, csznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányó hasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expellert”, vagy „Richter-féle Horgony-Linimentum”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

A féláru vasuti jegyek. A féláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok az 1904. évre idejkorán leendő érvényesítésük végett a magyar királyi államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrassy-út 73-75. sz.) már f. évi október hó 20-ától kezdődőleg beküldhetők, azok az igényjogosultak pedig, kik a f. évben ily igazolvány birtokában nincsenek, de ilyet az 1904. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időponttól kezdve kérelmezhetik. Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az ujak kiállítása körül késedelem merüljön fel: figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az érvényesítés készírlését, illetve az új igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb kérelmezzék. A nyugdíjasok lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványaikon igazoltnak tartoznak.

Egészséges gyomorhoz mindenekelőtt rendszeres ételmezés szükséges. Sajnos épen ez irányban azonban sokszor vétkezünk és így támad: a gyomorrontás, étvágytalanság, székrekedés, álmatlanság, főfájás, kólika, verszegénység stb. Ne mulassza el tehát senki jó és hathatós óvószert használni, mely úgy a gyomrot, mint az egész emberi szervezetet erősíti, gyógyítja és jó egészségben tartja. Ilyen szer egyedül csak a valódi Brády-féle Máriacelli gyomorcsespek, évtizedek óta kipróbált zamatos ízű, biztos hatású házi gyógyszer az összes gyomorbetegségek. Üvege 80 fillér a gyógyszerárakban. Utánzatoktól óvakodjunk.

Nyilttér.)*

Bál-selyem

60 krtól kezdve. A legutóbbi újdonságok. Bérmentve és vámentesen a házhoz szállítva. Gazdag mintaválasztékot postafordultával küld

Henneberg selyemgyára, Zúrich.

(44/4-4.3)

*) Az e rovattal alatti közzétételért nem vállal felelősséget a szerk.

Irodalom.

* A „Magyar Lant” novemberi száma a zenei trias: Dr. Angyal Armand, Dr. Vajda Emil és Kontor Elek szerkesztésében érdekes tartalommal mutatkozik be. Lelkes felhívás után szakszerű cikk emlékezik meg a három új magyar operáról, érdekes bírálat a filharmónikus hangversenyekről, feltűnést keltő tárcá Rubinstein Antal győri vendégzerepléséről, végül a hazai és külföldi hírek, kritikák és ismertetések halmaza tarkítják a lapot. A hangjegymelléklet Bordeaux Géza érzelmes dalát, Krétsy Ede karnagy csinos zongora-ábrándját és Angyal Armandnak hegedűre és zongorára írt „Vágyódás” c. dallamos apróságát hozza. Mindhárom mű komoly s magasabb nivóju szerzemény, mely a szakkörök érdeklődését keltheti fel. A zenemű-olyfóirat tartalmához mérten nagyon jutányos. Félévre 4 korona, melyért mintegy 80-90 oldal hangjegyet ad a zeneirodalom minden válfajából. A magyar zene művelőinek e jelesen szerkesztett folyóiratot pártolásra melegen ajánljuk.

* A „Zenélő Magyarország” idei X. évfolyam 21-ik füzeté jelent ma meg és a következő érdekes és divatos zeneudonságokat hozza előfizetőinek: I. Nyáry József „Németiben jaj de furcsák a lányok. II. Nyáry József „Németiben mértföld hosszú utca van” magyar dalokat. III. Moret N. „Hiawatha” Egy nyári idyll. Ein Sommer-Idyll. IV. Ranvé Emil „Adj egy csókot”, „Oh gewähr mir ohne Zagen” szerelmi kettős. Liebesduette. A legkedveltebb zongora-zeneműfolyóirat, amely minden zenekedvelőnek kiváló fontosságu, a havonta 2-szer mindenkor 12 oldal tartalmán a legkedveltebb s legújabb zeneműveket hozza, úgy hogy előfizetői az érdemesebb zeneműudonságokat, melyek az év leforgása alatt megjelennek, e füzetekben kapják. Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 korona, félévre 12 füzetre 6 korona, negyedévre 3 korona. Előfizethetni a most folyó IV. évfolyamra, valamint az előző évfolyamokra is a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkereskedésében Budapest VIII., József-körút 22/24. Ugyanitt bármely más zenemű a legolcsóbban megszereshető.

ESKÜDTSZÉK.

Lövöldöző asszony.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint esküdtbírószág ma délelőtt tárgyalta Mutz Jánosné szül. Milanov Sztana nagybecskereki születésű szerbaradáci lakosnő bűnügyét, aki szándékos emberölés büntetésének kísérlete miatt azért van vádolva, mert Szerbaradácon ez év április hó 1-én Matein Milant, revolverből tett három lövéssel szándékosan, de szándékát előre meg nem fontolva megölni akarta.

Az esküdtbírószág ez ügyben a következő volt: Elnök: Dr. Polgár Sándor tiszéki bíró, bírák: Junga Aladar és ifj. Makk József, ügyész: Dr. Lauka József, védő ügyvéd: Dr. Anna Ernő, orvosszakértők: Dr. Fialowski Béla és Dr. Kovalszky Ferenc eleméri orvos, fegyverszakértőkként megidézettek: Podiebradsky Vencel és Varga Károly nagybecskereki puskaműves, jegyző: Dr. Szőlőssy Károly. Esküdtek lettek: Virág József, Rácz Antal, Wehner György, id. Machalek János, Harti Marton, Fejes Sándor, Kalapis Jakab, Huszka Mihály, ifj. Bobor Gyula, Szász Mihály, Balugovics András és Opolczér Lajos.

A szokásos formalítások után a vádlottat kihallgatták, aki elmondotta, hogy már régebb idő óta vadházasságban élt Mateinnel, aki részeges, verekedő természetű ember volt s őt folytonosan ütlegette, midőn pedig egy ízben tél idején bölcsőben fekvő gyermekét kidobta a házból, nem akart tovább a brutális ember mellett élni, hanem otthagya őt s gyermekével együtt nővére Adamov Vászáné házába ment lakni. Április elsején délelőtt történt azután, hogy Matein elment Adamovék házába, hogy őt hazahívja s mivel ő nem akart a hívásra hajolni, Matein szövéltásba került Adamovnéval, majd kést rántott elő, melyet azonban Adamovné elvett tőle. Ekkor a vádlott a nagykendője alá nyult s onnan revolvert rántott elő, amelyből kétszer egymásután Mateinre lőtt, azonban egyik lövés sem talált. Matein erre megijedve hátrált a szobából s hátrálás közben megbotlott és elesett, a mikor a vádlott harmadszor is reá lőtt s a golyó ekkor homlokát érte, de nem hatolt a koponyába, hanem az orvosi vélemény szerint csupán 7 nap alatt gyógyuló testisértsést okozott.

A vádlott a vizsgálat folyamán azt mondotta, hogy határozott szándéka volt Mateint megölni, mert az vele és gyermekével állandóan rosszul bánt. A mai tárgyalás folyamán azonban azt állította, hogy csupán meg akarta féltetni Mateint.

Ezután az időközben elhalt Matein vallo-

mását olvasták fel, aki a vizsgálat folyamán azt vallotta, hogy ő azzal a szándékkal ment Adamovék házához, hogy a vele vadházasságban élő Mutz Jánosné hazahívja. Tagadja azonban azt, hogy késsel fenyegetődött volna. Adamovné ellenben határozottan állítja, hogy Matein késsel támadt neki.

Ezután az orvosszakértőket hallgatták ki, a kik azt állítják, hogy Matein nem a kapott lövés következtében halt meg. A fegyverszakértők szerint a Mutzné által használt revolver alkalmas volt emberi élet kioltására s hogy Matein a lövés következtében nem halt meg, annak oka az volt, hogy a töltények romlottak voltak. A tanúk kihallgatása után az elnök az ülést délelőtt fel függesztette. Itéletről előreláthatólag csak a délutáni órákban kerül a sor.

§ Gyilkos csász. Mató András györgyházi mezőőr büntetésében tegnap délután hozott ítéletet a nagybecskereki esküdtribonál. A vád és védbeszéd elhangoztával az esküdtek visszavonultak s hosszabb tanácskozás után Tiroch István, az esküdtek főnöke kihirdette a verdiktet, amely szerint az esküdtszék erős fölindulásban elkövetett szándékos emberölés vétségében bűnösnek találta Matót, ennek alapján a bíróság a csász. 3 havi fogságra s 1 évi hivatalvesztésre ítélte, kötelezte őt továbbá az összes felmerült büntetői költségek megtérítésére. Az elhunyt Hám hozzátartozói által benyújtott kártérítési igényt a törvényszék a polgári tanács elé utasította. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 7-én.
— Távirati tudósítás. —

Budapest, november 7.

A hépviselelőház mai ülésében Lukács László pénzügyminiszter betérjlesztette az indennitási javaslatot. A képviselőház a javaslatot a pénzügyi bizottsághoz utasítja.

Következett az elnöki állás betöltése. A szavazásnál Perczel Dezső 158, Gabányi 2, Makai 2, Ballagi pedig 1 szavazatot kapott. 27 szavazatlappal üres volt. A jobb oldal zajosán eljenezte meg Perczel Dezsőt, ki rövid szünet után diszmagyarban elfoglalta az elnöki széket s nagy tetszéssel fogadott rövid beszédben kifejti, hogy a törvényeket megtartja, a házszabályokat hiven kezeli, a királyhoz hű lesz s miként ezt esküjében elmondta, úgy egyszersmint programjának is tekintti Kéri az egész képviselőház támogatását.

Elnök J. K. a b f f y Imre lett.

Következett a napirend, a mikor megkezdtek a vitát a miniszterelnök programja fölött. Az első szónok Kossuth Ferenc volt, ki rövid beszédben fejtette ki pártja álláspontját. Kérdéseket intéz Tiszához, különösen aziránt, miképpen tervezi a választói jog kiterjesztését. Kérdezi a miniszterelnöktől, hajlandó-e a külföldön élő magyar birtokosokat erősebben megadóztatni, a fogyasztási adókat eltörölni s az uzoratorvényt szigorítani, hogy meg lehessen menteni a kisbirtokosságát. Követeli a tagosításnak és telekkönyvvezetésnek egyszerűsítését. Kívánja, hogy az árverés és foglalás feltételei enyhítenek, egyszóval a kis embernek minden téren való támogatását. Gazdasági téren hiva az önálló vámterületnek. (Viharos helyeslés a szélsőbalon.) A törvényen kívüli időben keletkezett adóhátralékoknak részletekben való fizetését s az öreg bakák további szolgálása idejének szolgálatukba való betudását követeli, valamint azt, hogy a kaszárnyákon magyar címer alkalmaztassék s hogy a felírás és katonakönyvek szintén magyar nyelvűek legyenek. Mindeme pontokra kedvező választ vár a miniszterelnöktől.

Tisza István gróf miniszterelnök az előrehaladott idő miatt csak röviden válaszol egy személyes természetű incidensért Kossuth megemlítése, hogy a magyar pénzügyekről tett nyilatkozatomban sötéten festettem a helyzetet s felvettem azt a kérdést, vajjon nem lesz-e ez káros hatással pénzügyeinkre. Ekkor valaki közbekiáltotta:

— Baissere dolgozik.

Szólv felteszi, hogy az, aki ezt mondta, nem ismeri ennek a szónak értelmét, mert becstületes emberre ilyet mondani — aljaság. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

K. a s Ivor báró kijelenti, hogy sem a távollévő közbeszóló, sem ő, ki szintén közbeszóló, a használt kifejezést nem a miniszterelnök személyére vonatkoztatták. (Helyeslés.)

A miniszterelnök betérjlesztte a számvevőszék jelentését különböző zárószámadásokról.

Elnök a zárószámadási bizottsághoz utasítja őket.

Ugron Gábor indítványozza, hogy a megüresedett bizottsági helyeket a hétfői ülésen töltsék be.

Ülés vége 2 órakor.

Lónyay grófnő Bécsben.

Budapest, november 7. (A „Torontál” ered. táv.) Mint Bécsből jelentik, Lónyay grófnő, ki tegnap érkezett Zürichből Bécsbe, az ut fáradalmi dacára elég jól érzi magát.

Taliani Rómában.

Budapest, november 7. (A „Torontál” eredeti táv.) Taliani nuncius ma Rómába érkezett, hol szívélyes fogadtatásban részesült.

Sztrájk.

Budapest, november 7. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Ungvárról jelentik, a sztrájkoló asztalos segédek száma 500-ra szaporodott.

Viharok az Adrián.

Budapest, november 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Fiuméből jelentik, a Quarneron napok óta oly heves Sirokko dühöng, hogy a hajók napokig tartó késéssel érkeztek a kikötőbe.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1903. november 7.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	7.50	7.65	80	7.85	8 —
Pestvidéki uj	76	7.40	7.55	80	7.75	7.90
Bánsági uj	76	7.45	7.60	80	0 —	0 —
Bácskai uj	76	7.55	7.70	80	0 —	0 —
Rozs	uj elsőrendű	kilós 70—75		6.25	6.40	
	„ másodrendű			6.15	6.25	
Árpa	„ takarmány	60—62		5.50	5.70	
	„ égetni való	62—64		5.40	5.50	
	„ sörfőzésre való	64—66		0 —	0 —	
Zab	„ —	39—41		5.55	5.70	
Tengeri ó	„ bánsági	—		6.05	6.15	
	„ másnemű	—		6.15	6.25	

Határidő-üzlet.

Budapest, november 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak szilárdak. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	7.76 — —
Tengeri (májusra 1904.)	5.31 — —
Zab (áprilisra)	5.52 — —
Rozs (áprilisra)	6.66 — —

Kitűnő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olesó árak, —————
————— részfizetésre is.

Régi zongorákat ujjakkal cserélek fel és elvállalok mindennemű javítást, hangolást stb.

(883—12.11)
WEISSER ADON,

orgonaépítő és zongorahangoló
Nagybecskerek, Gizella-part 6. sz.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p., este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antallalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

144.742/903. szám

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben szükséges mintegy 453.000 drb. horgonyzott talpfa jelzőszeg és 3640 métermázsa sósav szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 28-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt anyag értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó 27-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti pénztáránál letendő.

Szállításra mérvadók és kötelezők a 122291/36. sz. általános szállítási és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltevések.

A szállításra vonatkozó egyéb pályázati feltételek, melyek a részletes módokat tartalmazza, az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetésről és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módokat leírása az ajánlatot tenni szándékozóknek fentnevezett magyar királyi államvasuti hivatal által ingyen adatik ki, vagy kívánságára postán küldetik.

Budapest, 1903. október hóban.

(3.1) Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

19400/I. sz.

Magyar kir. államvasutak.

Üzletvezetősége Szombathely.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége a részére 1904. esetleg 1906. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet m. p.

I. Kavics és terméskő.

II. Mész.

III. Téglák.

IV. Fagygyu.

V. Kőszénkátrány szállítására.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket fel-tüntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintakul szolgálnak valamint a szállításokra vonatkozó részletes pályázati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőség általános I. osztálya anyag és leltárbeszerzési csoportjánál kaphatók, a hol bővebb felvilágosítások is adainak.

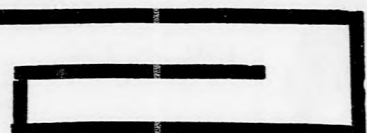
A szabályszerűen kiállított s ivenként 1 koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 23-ik napjának délelőtti 10 órájáig a szombathelyi üzletvezetőség általános I. osztálya anyag és leltárbeszerzési csoportjában adandók át illetőleg posta útján oda küldendők és azok borítéka ezen kü-cimmal látandó el: Ajánlat 19400/903. számhoz.

Később benyújtott ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módokat betartása mellett állíthatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

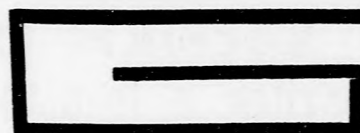
Szombathely, 1903. október hóban.

(3.1) Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Telefonszám 15.

HELYISÉG VÁLTOZTATÁS.

A TORONTÁLMEGYEI TAKARÉK- ÉS HITELBANK

~ ~ ~ ~ ~ átköltözött már a ~ ~ ~ ~ ~

Hunyadi-utca 508. sz. a. épült saját házában levő új helyiségeibe.

Az 1867-ben alapított és 800.000 korona saját tőkével rendelkező intézet új helyiségeiben is folytatni fogja a bank- és takarékpénztári üzlet körébe tartozó eddig művelt üzletágakat
~ ~ ~ ~ ~ és megkezdi a ~ ~ ~ ~ ~

törlesztéses kölcsönök

nyújtását Torontálvármegye területén fekvő földbirtokra, a
~ ~ ~ ~ ~ legjutányosabb feltételek mellett. ~ ~ ~ ~ ~

Ezen kölcsönök készpénzben levonás nélkül folyósíthatnak és 20—65 év alatt, egyenlő félévi részletekben törleszthetők.

Részletes felvilágosítást a bank saját helyiségeiben szóval,
~ ~ ~ ~ ~ kívánatra azonban levelezés útján is nyújt. ~ ~ ~ ~ ~

≡ Takarékbetétek ≡

lehető legjobb kamatozásra és megállapodás szerint, esetleg felmondás nélkül való visszafizetésre — továbbra is elfogadtatnak.

Értékpapírok és egyéb értéktárgyak megőrzését is elvállalja az intézet és ajánlja a műszaki tudomány legújabb vívmányai szerint létesített pénztári szobájában (TRESOR) elhelyezett s a bérő által zár alatt tartható tűz- és betörésmentes

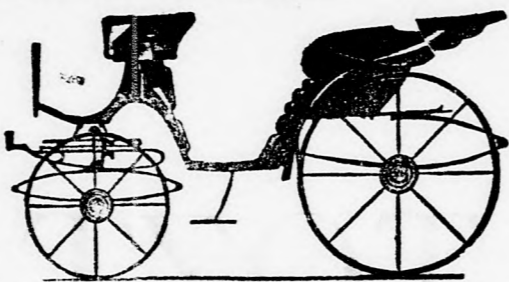
pánczél-fiókok — Safe-Deposits

~ ~ ~ ~ ~ kibérlését. ~ ~ ~ ~ ~

Nagybecskerek, 1903. évi október hó 12-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Mindenemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyébűt) készitek a legújabb mód szerint, valamint javítok olcsón és gyorsan, szintugy jutányosan cserélek be ócskát = ujjak fejében. =

E szakmába vágó kovács, bognár és nyerges munkát szintén elvállalok. (797-152.6)

Versenyképesség!

AMEND FERENC kocsigyártó
Nagybeeskerek. Aradáci-ut, a régi kórházzal szemben.

146.978/903. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évi január hó 1-től december hó 31-ig esetleg a következő két évben, tehát az 1906. év végéig évenként szükséges:

1000 métermázsza gyapotfonal, csapágyakhoz 800 kilogramm gyapotfonal, kenőbelekhez 800 kilogr. gyapjufonal kenőbelekhez szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóság jogában álland a fenti mennyiségekből 25% erejéig többlet- vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségekre is, egy vagy három évre is.

Az ajánlatok évenként egy koronás okmánybéllyel ellátva és lepecsévelve legkésőbb 1903. évi november hó 26-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál nyújtandók be.

Bánatpénzképen az ajánlott anyag egy évi értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál teendő le.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek és az ajánlati felhívásban foglalt minőségi feltételek.

A pályázati és szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, az üzletvezetőségeknél, valamint a kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthető.

Az anyag- és leltárbeszerzési szakosztály ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki, esetleg postán is megküldi.

Budapest, 1903. évi október hó 17 én.

(3.2)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A nagyikindai járás főszolgabírájától.

8469. I. sz. 1903.

872-3.1

Pályázat.

Nagyikindai szolgabírói járáshoz tartozó Nákófalva községnél a községi orvosi állás lemondás folytán megüresedvén, annak választás utján betöltése végett pályázatot nyitok.

A községi orvos javadalmazása:

évi fizetés 1200 korona, nappali látogatási díj 80 fillér, éjjeli látogatási díj 1 kor. 20 fillér, és halottkemi látogatási díj 80 fillér.

A megválasztandó orvos a husszelmézi teendőkkel is meg lesz bizva, mely teendője után őt a törvényhatóságilag megállapított díjak illetik.

A megválasztandó orvos köteles a torontálmegyei orvosi nyugdíj-egyletbe mint rendes tag belépni.

Kellően felszerelt pályázati kérvények folyó évi december hó 15-éig alólirottnál benyújthatók.

Nagyikinda, 1903. évi november hó 6-án.

Tellecsky,
főszolgabíró.

Hirdetések

felvételnek a

„TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerű veszi és többé más nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

580-x.37

SCHICHT-SZAPPAN

VÉDJEGYEK:

„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

a legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan. Minden kártékony vegyülettől teljesen ment.

Mindenütt kapható!

A bevásárlásnál különösen ügyeljen arra, hogy minden darab szappan a „SCHICHT“ névvel és a fent látható védjegyek egyikével legyen ellátva.

(187-40.37)

Szécsénfalva községi elöljáróságától.

1681. sz. 1903.

873-1.1

Hirdetmény.

Alulírott községi elöljáróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint folyó hó 3-án a község belterületén egy drb 1¹/₂ évesnek látszó pej csödör csikó bitang-ságban elfogatott és alulírott községi elöljáróságnál őrizet alá vétetett.

Felhivatnak mindazok, kik a fent leirt állathoz tulajdoni igényt támasztani vélnék, hogy tulajdonjogukat szabályszerűen kiállított marhalevél és községi bizonyítvánnyal ellátva a hirdetés keltétől számított 8 nap alatt alulírott községi elöljáróságnál jelentkezzenek, annál is inkább, mivel ellenkező esetben az állat mint gazdátlan jószág az 1894. évi XII t-c. 107. § a értelmében nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kelt Szécsénfalván, 1903. évi november hó 4-én.

Bak Istvan,
körjegyző.

163.348/1903. szám.

M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Uj-Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin.

Hajójáratok menetrendje.

1903. november hó 1-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.-kor.

2. Indulás Fiuméből Anconába minden hétfőn reggel 7 óra 30 perckor és minden csütörtökön este 8 óra 15 perckor.

3. Indulás Velencéből Fiuméba minden hétfőn és csütörtökön este 8 órakor.

4. Indulás Anconából Fiuméba minden szerdán reggel 7 órakor és minden szombaton este 8 óra 30 perckor

Menettartam 10 óra.

Velencében érkezés és indulás a Szt.-Márk-téren.

Menetdíjak

a hajó-átkelesi illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személyvonat
			I.	II.	III.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00	16-00	
	Cannes	franc	122-45	87-80		
	Firenze		73-80	58-10	32-50	
	Genova		95-55	69-10	38-95	
	Grasse		124-60	89-25		
	Lyon-Perrache		134-55	95-70		
	Marseille		144-05	102-40		
	Milano		75-25	55-60	31-05	
	Menton		116-30	83-65		
	Napoli		106-85	77-05	43-60	
	Nizza		119-00	85-45		
	Róma		80-05	58-25	32-60	
Torino		95-40	69-00	38-90		
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40	19-50	
Berlin		márka	103-80	73-50	41-20	
Breslau			80-60	58-00	31-80	
Hamburg			130-20	93-10	54-90	

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átkelesi díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelylvel együtt . . . . . 16 kor.
I. osztály . . . . . 12 „
III. „ (fedélzet) . . . . . 6 „

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Spalatoba, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutató“-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1903. november hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Van szerencsém a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy a Demkó-
féle házban (Vármegyeház-utca)

**gyümölcs-
kereskedést**

nyitottam, hol mindennemű finom,
- kitünő állapotban lévő -
gyümölcs kapható.

Szíves támogatásért esedez

NEDELYKOVICS DUSÁN
gyümölcs-kereskedő,
Nagybeeskerek.

(871-3.1)

AMERIKA.
Indulás Havre-ből minden szombaton.
Menetjegyek a francia irány által.
Jó és gyors szállítás.
Kitünő ellátás, a melyben bor és likőr is
benne foglaltatik.
Bővebb felvilágosítást nyújt ingyen és bérmentve a
„Französische Linie“
Wien, IV., Weyringergasse Nro. 8. (767-10.7)

32464/I. sz. 1903. Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szeged.

Pályázati hirdetmény.

(Pályafenntartási fák szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak szegedi üzlet-
vezetősége a vonalai szükségletének fedezésére
1904. évben szükséges pályafenntartási fák szállítá-
sának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot
hirdet.

Az 1904. évi szükséglet, mely a tényleges
megrendelés alkalmával még felemelhető, vagy
lejebbithető, a következő:

Erdei fenyődeszka 28 m³. Jegenye fenyő-
deszka 148 m³. Luc fenyődeszka 45 m³. Szurkos
fenyődeszka 2 m³. Tölgyfadeszka 6 m-ig 2 m³
Szélmetszetlen jegenye fenyődeszka 8 m³. Met-
szett jegenyefenyőfa 12 m-ig 124 m³. Metszett
lucfenyőfa 8 m³. Metszett erdeifenyőfa 12 m-ig
4 m³. Metszett szurkosfenyőfa 7 m. 97 m³. Met-
szett szurkosfenyő 71-12 m-ig 44 m³. Fekete
szurkosfenyőfa 12 m. felül 41 m³. Faragott tölgyfa
404 m³. Metszett lécs puhafából 42300 fm. Kerítési
oszlop tölgyfából 2330 drb. Erdei fenyőpalló
44 m³. Jegenye fenyőpalló 49 m³. Luc fenyőpalló
12 m³. Szurkosfenyőpalló 23 m³. Tölgyfapalló 133.
Kerítési rud tölgyfából 15.000 fm. Kerítési rud
puhafából 4808 fm. Tölgyszálfa 65 m³. Fedő zsin-
dely 47 c/m. 110.000 drb.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes
mértéjegyekben vannak felsorolva, mely méret-
jegyzék ajánlati és pályázati feltételek az alulirt
üzletvezetőségnek ingyen kaphatók, míg az általa-
nos és különleges szállítási feltételek csakis kész-
pénzfizetés ellenében a magy. kir. államvasutak
nyomtatványtárától (Budapest, Andrassy-ut 73/75
sz. alatt) 50, illetve 30 fillérenyi áron szerezhetőek
meg.

Ajánlat épületfák szállítása iránt 32464/903.
számhoz 1903. évi november hó 17-én déli 12 óráig
a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősé-
gének I. osztályához benyújtandó vagy posta útján
beküldendő.

Szeged, 1903. október havában.

(3.2)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Pénzt, sok pénzt,
h a v o n k é n t 1000 koronáig kereshet
mindenki tisztességesen minden szak-
ismeret nélkül.
Küldje be címét E 978 jellege alatt
a következő címre: **Annoncen-Ab-
teilung des „Merkur“ Mannheim,**
Meerfeldstrasse. (774-62.35)

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona
nyereménynél többet fizettünk nagyrabesült vevőinknek; csak a
legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:
a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a 74366. „ „
a **90 000** „ „ a 109780. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. —
A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 koronára.

Továbbá 1 jutalom **600.000**. 1 nyeremény **400.000**.

1 a **200.000**. 2 a **100.000**. 1 a **90.000**. 2 a

80.000. 1 a **70.000**. 2 a **60.000**. 1 a **50.000**.

1 a **40.000**. 5 a **30.000**. 3 a **25.000**. 8 a **20.000**.

8 a **15.000**. 36 a **10.000** korona és még sok egyéb;

összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**

korona összegben.

Az I. osztály sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy K. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy K. 3.—

1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.—; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket *utánnévvel* vagy az *összeg előzetes beküldése* ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás e napon kezdődik.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

(784-8.6)

Központ: **Terezy-körút 46a. I. fiók: Váci-körút 4/a.**

II. fiók: **Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.**

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos terve-
zettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben } **utánnévvel kérem.**
} **postautalvánnyal küldöm.**
} **mellékelem bankjegyekben (bélyegekből).** } A nem tetsző törlendő.

Pontos
cím:

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.)
díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Trieszti Cognac párlati intézet (Destillerie) CAMIS
és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját,

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógy-
szerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/1 palaek 5 korona, 1/2 palaek 2 60
10 palaek rendelésénél 10% engedmény.

Kapható Nagybeeskereken:

Prandell Rezső és Armbruster József uraknál.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.)
díjmentesen megvizsgáltatni.

(770-90.24)

A leggyorsabb út a világra
A legbiztosabb út a világra
A legkényelmesebb út a világra

151.212.9
A jövő
ön száll
nyilván
Az
5-ének de
pedig fo
beküld
A
a meny
leges sz
vasutak
(Budape
B
(3-2)

26.400/II.
A
Debrecen
nek elő
detünk,
ajánlat
déli 12 ó
üzletve
Ké
figyelen
A
kir. álla
pályafent
órák ala
szöveg,
zárlevél
Az
látandó
lakótelep
Ba
novemb
Hatszáz
állami le
ceni üze
A
kamat ne
Az
árfolyam
haladhat
Az
ajánlat
Del

Az oly rövid idő alatt bámulatos gyorsasággal diadaluttal valóságos világhírré emelkedett

„RADIKÁLIS“

valódi tiszta folyékony ezüst, mely jótállással aranyat, ezüstöt, alfémet, a legavultabbat is, egy pillanat alatt teljesen ujjaivarzsolja. A

„RADIKÁLIS“

azonkívül sárga és vörös rézet, kopott alpacca ezüstöt egyszerű érintés által tartósan újra ezüsttel von be. Egy mintatűveg ára 30 fill., nagyobb 50 fillér; 50 gramm 1 korona, 100 gramm 2 korona, 250 gramm 5 korona.

POLITZER SÁNDOR,

ő Felsője I. Károly román király udvari szállítójának találmánya és szab. tulajdonosa. Kapható Nagybecskerekben: **KRECSMÁRY** és **MELKUH** drogueriájában és **MESZNIK R.** özevények ékszerüzletében, továbbá **Szegeden**, a feltalálónál. (838—9.2)

Alapított 1891-ben.

Világosi Cognac-gyár Részvény-Társaság

Ménes-Magyarád-Hegyalján.

Posta és vasutállomás:

Világos.

Ajánlja elismert minőségű cognacgyártmányait.

Főraktár: **Krecsmáry & Melkuhn**-nál
drogueria, Nagybecskerek.

(577—20.18)

Tisztelettel van szerencsém

a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a fő-utcában (városház épületében) levő

Kothstein János-féle cipész-üzletet

megvettem és azt **Kothstein J. utóda WILHELM FERENC** cég alatt tovább

vezetem.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy az elődöm iránti bizalmat reám is átruházzni méltóztassék, miután fötörékvésem oda irányul, hogy igen tisztelt megrendelőimet csakis kifogástalan jó munkával, olcsó árak

mellett kiszolgáljam.

Egyben tudatom, hogy az eddig a fő-utcában birt. üzletemet rövid idő múlva felhagyom és az ott lévő cipőkészletemet **mélyen leszállított áron eladom.**

Tisztelettel (830—10.6)

Wilhelm Ferenc,
cipésmester.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszser, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik készvényénél, csúszál és meghúléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.
Richter F. Ad. és Iarsa,
Csehb. cs. kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

(75—40.6)

Nagybecskerek Telefonszám 45.

Szén és pirszén (coaks) nagyban.

Aninai fűtőszén, mely a porosz szenet teljesen pótolja, és pedig darabos és kockaszén, továbbá gyári szén kazánfűtésre és mosott kovácszén, végül első minőségű legszesz- és bányakocsz kapható, azonban csak teljes vasuti kocsirakományokban Torontálmegye bármely vasuti állomására szállítva.

A feltételeket közli:

Steinitzer Géza,
szénnagykereskedő.

(843—15.10)

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és józre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéát használja.

Tisztelettel kérem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen maláta kávéát, hanem mindig határozottan Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéát, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

21—10.9

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadehoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszerertár

Budapest, VI. ker. Váci-körút 17. szám.

Kapható: Nagybecskerekben: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jákobi Armin, Kellner József, Vantoch Zsigmond gyógyszerertárakban. — Bégaszentgyörgyön: Szerdahelyi Károly gyógyszerertárában. — Szerb-Módoson: J. Grób (816—26.4)

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.